

2018-03

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

planMER ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde

Provincie Groningen

13 november 2007

Eindrapport

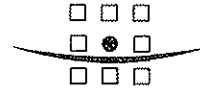
9S7565

ROYAL HASKONING

thinking in
all dimensions

A COMPANY OF

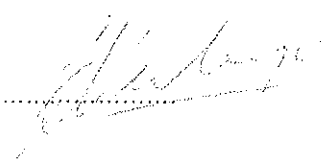

ROYAL HASKONING

**HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING**

Chopinlaan 12
Postbus 8064
9702 KB Groningen
+31 (0)50 521 42 14 Telefoon
+31 (0)50 526 14 53 Fax
info@groningen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Notitie Reikwijdte en Detailniveau
planMER ontwikkeling Ecologische
Hoofdstructuur Westerwolde
Verkorte documenttitel Notitie R&D planMER Westerwolde
Status Eindrapport
Datum 13 november 2007
Projectnaam MER projectontwikkeling Ecologische
Hoofdstructuur Westerwolde
Projectnummer 9S7565
Oprachtgever Provincie Groningen
Referentie 9S7565/R00002/HVER/Gron

Auteur(s) ir. S.L.M. den Held, drs. J.C. Verhoogt
Collegiale toets drs. Ing. G. Enserink
Vrijgegeven door drs. J.C. Verhoogt
Datum/paraaf 13.11.2007

INHOUDSOPGAVE

		Blz.
1	INLEIDING	1
	1.1 De notitie Reikwijdte en detailniveau	1
	1.2 Achtergrond Ecologische Hoofd Structuur Westerwolde	2
	1.3 Achtergrond bestemmingsplannen Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal	3
	1.4 Aanleiding planmer-en projectmerprocedure	3
	1.5 Afbakening plangebied	5
2	REALISATIE EHS WESTERWOLDE	7
	2.1 Achtergronden en doelstelling	7
	2.2 Hydro-ecologische studie	8
	2.3 Achtergronden vanuit het beleid	10
	2.3.1 Beleidsgrenzen	10
	2.3.2 Europees beleid	10
	2.3.3 Rijksbeleid	11
	2.3.4 Provinciaal beleid	13
	2.3.5 Gemeentelijk beleid	16
	2.3.6 Waterschapsbeleid	18
3	AANPAK PLANMER	19
	3.1 Selectie onderwerpen planMER	19
	3.2 Onderbouwing inrichtingsplan EHS Westerwolde	20
	3.3 Voortoets passende beoordeling Natura 2000	20
4	AANPAK EN DETAILNIVEAU MILIEUBEOORDELING	21
5	PROCEDURES EN ORGANISATIE	23
	5.1 Planmer- procedure en relatie projectmer	23
	5.2 De eerste stap in de mer-procedure: de notitie Reikwijdte en detailniveau	26
	5.3 Betrokken partijen	27
	5.4 Samenwerking met andere partijen	28
6	LITERATUURLIJST	29

1 INLEIDING

1.1 De notitie Reikwijdte en detailniveau

Voor u ligt de notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D) in het kader van de planMER (zie kader voor definities) voor de inpassing van de planuitwerking van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) Westerwolde in de bestemmingsplannen van de gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal. Het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Bellingwedde biedt reeds ruimte voor de planuitwerking. Voor deze gemeente wordt de planmer-procedure doorlopen met het oog op de intentie om de planuitwerking concreet vast te leggen in een nieuw bestemmingsplan buitengebied, dat in 2008 wordt opgestart.

De notitie reikwijdte en detailniveau vormt de eerste stap in de planmer-procedure. Met deze notitie R&D willen de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal informatie verschaffen over het *wat, waar en waarom* van het voorgenomen plan voor de realisatie van de EHS Westerwolde. De planmer-procedure wordt gelijktijdig opgestart met de projectmer-procedure met een gelijktijdige ter inzage legging van de startnotitie voor de projectmer-deel en de notitie reikwijdte en detailniveau voor de planmer-deel. De procedure voor de planMER volgt de procedure voor de projectMER maar is minder uitgebreid.

Aangezien de planuitwerking voor de EHS al grotendeels is voltooid geeft de planMER een beschrijving van het doorlopen planproces en de hierbij gebruikte criteria. Tevens wordt in het planMER een nadere onderbouwing gegeven van verschillende inrichtingsprincipes voor de EHS Westerwolde.

De inspraak volgens de planmer-procedure en de rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) geeft alle belanghebbenden de garantie dat de besluitvorming langs een toetsbare weg is verlopen. De Commissie m.e.r. adviseert het bevoegd gezag in het planmer-procedure alleen voor het natuuraspect. De inspraakreacties kunnen ingediend worden bij de gemeenteraden van de betreffende gemeenten.

De volgende onderdelen komen in deze notitie reikwijdte en detailniveau aanbod:

- Inleiding en aanleiding mer-procedure (hoofdstuk 1).
- Achtergronden van het probleem en de doelstelling van de uitvoering van de EHS Westerwolde (hoofdstuk 2).
- Een beschrijving van de voorgenomen activiteit met alternatieven (hoofdstuk 3).
- Het beoordelingskader om de verwachte effecten te kunnen beschrijven (hoofdstuk 4).
- Een toelichting op de mer-procedure en de organisatie (hoofdstuk 5).
- Een korte literatuurlijst (hoofdstuk 6).

Gebruikte begrippen

Op 27 juni 2001 is de Europese richtlijn vastgesteld voor de milieubeoordeling van bepaalde plannen en programma's. Deze verplichting is bekend geworden als Strategische Milieubeoordeling (SMB). Tegelijkertijd is ook de Europese richtlijn voor de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten nog steeds van kracht; deze richtlijn is ook wel bekend als milieueffectrapportage (m.e.r.). Nu de Europese SMB-richtlijn is omgezet in Nederlandse wetgeving, zijn er twee soorten milieueffectrapportages.: één voor plannen en één voor projecten. Vanwege de duidelijkheid, gebruiken we in deze rapportage de volgende begrippen:

	Milieubeoordeling plannen	Milieubeoordeling projecten
Plicht	planmer-plicht	projectmer-plicht
Procedure	planmer-procedure	projectmer-procedure
Milieueffectrapportage	planMER	projectMER

Uit: brochure Milieueffectrapportage van plannen ministerie VROM

1.2 Achtergrond Ecologische Hoofd Structuur Westerwolde

In het kader van de realisatie van de EHS Westerwolde zal het beekdal van de Ruiten Aa in de periode van 2006 – 2018 opnieuw worden ingericht. Hiervoor zal een deel van het oude kleinschalige beekdal-/hoeven landschap hersteld worden en nieuwe natuurgebieden gecreëerd. Concreet betekent dit dat er gewerkt wordt aan:

- Herstel en behoud van heischrale hooilanden, dotterbloemlanden, kruidenrijke akkers en heide.
- Ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden, die vooral afhankelijk zijn van kwel of voedselarme gradiëntrijke milieus.
- Herstel van een vrij afstromende meanderende laaglandbeek, met kenmerkende plant- en diersoorten van een beekmilieu.

Een belangrijke voorwaarde voor de realisatie van deze doelstellingen is het verbeteren van de abiotische situatie. In de huidige situatie is de oorspronkelijke waterhuishouding van de Ruiten Aa sterk veranderd. Zo is het brongebied, het Zwarte Meer, afgegraven. Ook de bovenloop, de Runde, werd van de Ruiten Aa afgekoppeld. Verder is door de aanleg van omleidingkanalen, de aanleg van sloten, greppels en drainage en grondwateronttrekking bij Sellingen de waterhuishouding verder aangetast. Ontwateringsmaatregelen en het onnatuurlijke peilbeheer leidden tot verdroging van het beekdal.

Zowel de grondwaterkwaliteit als het op de beek afwaterende oppervlaktewater en het beekwater zijn sterk veranderd. Van nature was het water relatief arm aan voedingsstoffen, maar door de ontginning van het veen, bemesting en de aanvoer van IJsselmeerwater is het voedselrijk water geworden.

Daarnaast is de beekloop sterk veranderd door de aanleg van stuwen, het kanaliseren en overdimensioneren. Door deze veranderingen in de stroming van het water, de waterkwaliteit, het verlies aan specifieke leefgebieden zijn karakteristieke planten- en diergemeenschappen verdwenen. Daarnaast is het door de schaalvergroting in de landbouw het oorspronkelijke kleinschalige (hoeven)landschap aangetast.

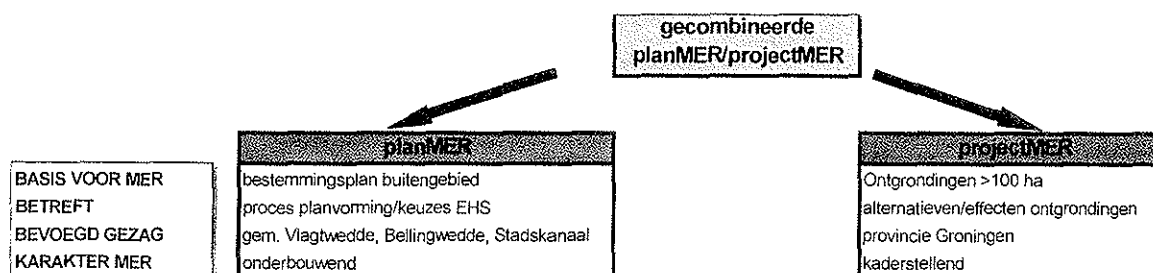
Voor de omvorming van het dal van Ruiten Aa van een landbouwgebied naar een langgerekt natuurgebied waarin de Ruiten Aa weer kan meanderen is ontgronding van de toplaag en demping van watergangen noodzakelijk. *Ontgrondingen zijn dus niet het doel maar het middel voor natuurontwikkeling.*

1.3 Achtergrond bestemmingsplannen Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal

Het projectgebied van de Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde ligt in drie gemeenten, de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal. Om de EHS planologisch vast te leggen zijn de gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal bezig met het opstellen van hun nieuwe bestemmingsplannen Buitengebied. Deze nieuwe bestemmingsplannen Buitengebied van de betrokken gemeenten voorzien in een herziene en geactualiseerde planologisch-juridische regeling voor het landelijk gebied. De nieuwe bestemmingsplannen Buitengebied bieden - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer landschap, milieu en cultuurhistorie – aan de bestaande functies ontwikkelingsruimte en spelen daarnaast in op toekomstige ontwikkelingen. Het gaat daarbij zowel om bestaande functies (zoals de landbouw, natuur), als om nieuwe functies (zoals passende mogelijkheden voor vrijkomende agrarische bedrijven). De bestemmingsplannen zijn functioneel gericht en geven aan wáár bepaalde functies zich mogen ontwikkelen. De ontwikkeling geldt voor de functies landbouw, recreatie en natuur. De gemeente Bellingwedde heeft in het huidige bestemmingsplan buitengebied reeds rekening gehouden met de planuitwerking en doorloopt de planmer procedure op vrijwillige basis. Met de planMER krijgt de gemeente Bellingwedde argumenten in handen voor eventueel te doorlopen aanlegvergunningen en geldt als voorbereiding op een toekomstig nieuw bestemmingsplan buitengebied waarvan de voorbereidingen in 2008 gaan plaatsvinden.

1.4 Aanleiding planmer-en projectmerprocedure

Voor de realisatie van de EHS Westerwolde wordt zowel een planmer-procedure als een projectmer-procedure doorlopen. In figuur 1.1 is schematisch de onderlinge samenhang tussen de planMER en projectMER weergegeven. Het planMER en het projectMER worden gecombineerd tot één document.

Afbeelding 1.1 Geïntegreerde MER bestaande uit planMER deel en projectMER deel

In het projectmer-procedure, worden de effecten op milieu- en omgeving beschreven van verschillende ontgrondingsalternatieven (zie de startnotitie projectMER Westerwolde).

In 1996 is de planuitwerking herinrichting deelgebied Westerwolde door Gedeputeerde Staten (GS) van Groningen vastgesteld. Dit voornemen is nogmaals bekrachtigd in 2006. De planmer-procedure zal zich daarom richten op de beschrijving van het besluitvormingsproces en de onderbouwing en uitleg gegeven over de gemaakte keuzes voor de locaties van de EHS en de hiermee samenhangende ontgrondingen.

De vernieuwde bestemmingsplannen buitengebied van de gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal vormen de titel waarop de planmer voor de EHS wordt uitgewerkt.

Projectmer ontgrondingen

De inrichting van het gehele project van de EHS Westerwolde bestaat uit verschillende kleinere ontgrondingen die zijn opgesplitst in deelprojecten. Ieder voor zich zijn niet alle deelprojecten projectmer-plichtig. Het gehele project omvat echter ontgrondingen met in totaal een oppervlakte van meer dan 100 ha en valt daarmee onder de projectmer-plicht volgens C-lijst categorie 16.1 van het Besluit milieueffectrapportage.

Inmiddels zijn er vier kleinere deelprojecten van de inrichting EHS Westerwolde uitgevoerd. In de periode 2007 – 2018 worden de overige deelprojecten uitgevoerd. De ervaringen uit de eerste ontgrondingen worden meegenomen bij het ontwikkelen van alternatieven de zgn. meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) en het voorkeursalternatief (VKA) alternatieven, het beschrijven van de effecten en het nemen van maatregelen om negatieve effecten te vermijden.

Planmer-plicht bestemmingsplan buitengebied gemeenten

De gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal zijn bezig met het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen buitengebied of in de bestaande plannen aanpassingen in aan te brengen ten gevolge van de ontwikkeling van de EHS Westerwolde.

Op basis van de Wet milieubeheer en het Besluit Milieueffectrapportage zijn wettelijk verplichte plannen in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) planmer-plichtig. Dit geldt ook voor vrijstelling als bedoeld in artikel 19 van de Wro. Daarom zal de planmer-procedure voor de EHS onder deze titel plaatsvinden.

Waarom planmer EHS Westerwolde binnen mer-procedure voor bestemmingsplannen

In 1996 is de planuitwerking herinrichting deelgebied Westerwolde door Gedeputeerde Staten van Groningen vastgesteld. Dit is gebeurd na behandeling in de Centrale landinrichtingscommissie (CLC) en ter inzage legging. In het vastgestelde inrichtingsplan (1993) was in de huidige planaanpassing voorzien. Op grond daarvan is een procedure van de planuitwerking gevolgd volgens artikel 22 uit de herinrichtingswet.

Bij deze procedure hoort geen officiële inspraak. Daar de planuitwerking een rechtstreeks gevolg is van de invulling van de EHS zou een officiële inspraak min of meer een doublure zijn van de inspraak die in 1993 in verband met de gebiedsvisie van de EHS is gehouden. Afgesproken is dat de Deelgebiedscommissie de planuitwerking uitgebreid in het gebied zou verspreiden en dat op verzoek een toelichting gegeven zou worden. Na behandeling in de CLC is de planuitwerking door GS officieel vastgesteld en kon iedere belanghebbende zonodig bezwaar maken. In 1996 heeft GS de planuitwerking vastgesteld.

Het plan heeft een globaal karakter. Er is duidelijk ruimte gegeven om later te kunnen detailleren en nieuwe inzichten in te passen. Om te vast te kunnen stellen of de nog uit

te voeren werkzaamheden bij de ontwikkeling EHS Westerwolde onder de planuitwerking van 1996 vallen is dit uitvoerig door de Deelgebiedscommissie Westerwolde en de Herinrichtingscommissie bekeken. In juli 2006 is dit voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Beide commissie en GS hebben besloten dat er niets wezenlijk anders wordt uitgevoerd dan in de planuitwerking van 1996 is beoogd.

Bestuurlijk is vastgesteld dat er geen planuitwerkingsprocedure op basis van de herinrichtingswet gevolgd hoeft te worden. Omdat de werken vallen onder de planuitwerking van 1996 is er ook geen reden voor het volgen van een planmer-procedure. De planuitwerking van 1996 was immers vrijgesteld van de mer-plicht.

De planMER voor de EHS wordt daarom binnen de planmer-procedure voor de bestemmingsplannen buitengebied doorlopen.

1.5 Afbakening plangebied

Het plangebied van de betrokken gemeenten kent in het Noorden de gemeente Bellingwedde waarin de EHS-projectgebieden de Gaast en de Weddermeden zijn gelegen. In het westen ligt de gemeente Stadskanaal. De projectgebieden van de EHS zijn Ter Wupping, beekdal van de Ruiten Aa Geselberg, Wessinghuizen, Veele, Emboerveld, Doezekampen en Ellersinghuizerveld. De overige EHS-projectgebieden vallen binnen de grenzen van de gemeente Vlagtwedde. Binnen de gemeente Vlagtwedde valt het Natura2000gebied Lieftingsbroek.

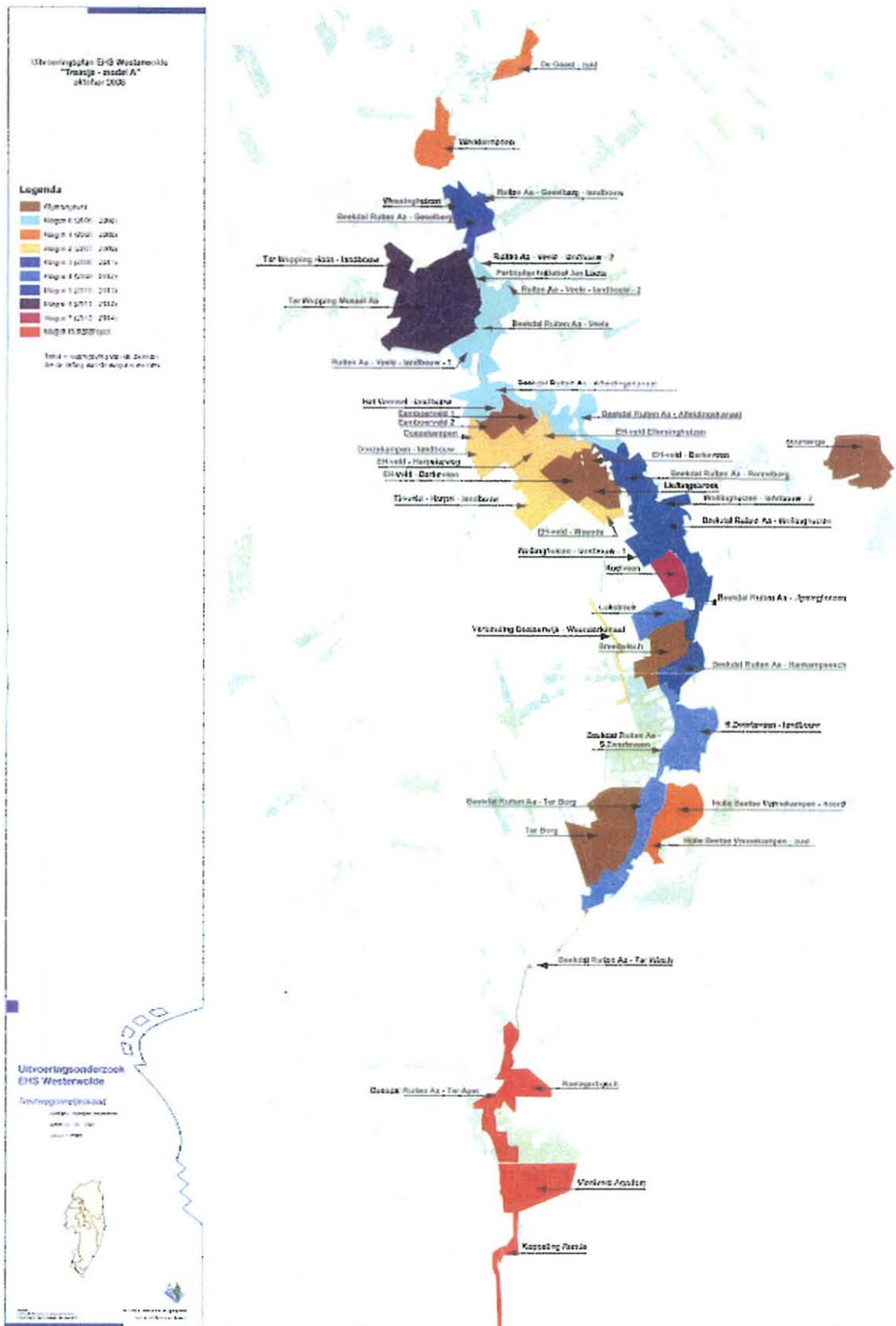
Relatie met projectgebied Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde

Het projectgebied van de EHS Westerwolde is gelegen in het deelgebied Westerwolde (zie afbeelding 1.2).

In het uitvoeringsonderzoek EHS Westerwolde 2006 – 2018, is ten behoeve van de communicatie met de omgeving het project ontwikkeling EHS Westerwolde de beeldspraak ontwikkeld van een trein met goederenwagons. De realisatie van de EHS wordt voorgesteld door een trein met verschillende wagons.

Een wagon stelt een afgebakend (deel)project (inhoud, tijd, geld, organisatie, communicatie) voor. De wagonlading uit zo'n wagon bevat blokken. Deze blokken zijn unieke gebieden met een naam, een oppervlakte en een prijskaartje, waar inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van de ontwikkeling van de EHS Westerwolde. Het beginstation van waaruit 'de trein' vertrekt is 2006 en het station van aankomst is 2018.

Er zijn reeds vier deelprojecten uitgevoerd (deze wagons zijn aldus afgerangeerd). Met kleur zijn de verschillende treinwagons aangegeven. Gebieden met dezelfde kleur worden gelijktijdig uitgevoerd.

Afbeelding 1.2 Projectgebied EHS Westerwolde met de verschillende deelprojectgebieden (trainwagons).

Bron: uitvoeringsonderzoek EHS Westerwolde DLG. 2006

2 REALISATIE EHS WESTERWOLDE

2.1 Achtergronden en doelstelling

Het natuurlijke afwateringspatroon van het beekdal van de Ruiten Aa is in het verleden en met name in de afgelopen decennia door een aantal ontwikkelingen sterk verstoord:

- De veenkoloniale ontginningen hebben gezorgd voor een sterk verbeterde ontwatering van de aanliggende gronden en daarmee een aanzienlijk grotere aanvoer van water naar de Ruiten Aa. De oorspronkelijke veenmoerassen in het ontginningsgebied hielden veel water vast en hadden een groot bufferend vermogen waardoor (de fluctuatie in) de afvoer gering was. Om de afwateringsfunctie van de Ruiten Aa te ontlasten (en scheepvaart mogelijk te maken) werd het Ruiten Aa-kanaal gegraven.
- Vanaf 1960 is de Ruiten Aa gekanaliseerd en gestuwd om een verdere verbetering in de afvoer mogelijk te maken en zo aan de landbouwkundige droogleggingseisen te kunnen voldoen. Ook in de omliggende landbouwgebieden wordt het neerslagoverschot via een netwerk van sloten en greppels versneld afgevoerd.
- Door de snelle afvoer van het water zakken de grondwaterstanden in het buitengebied vooral in de zomer behoorlijk. Om verdroging van de landbouwgronden in deze periode te voorkomen, wordt water uit het IJsselmeer via het kanalsysteem ingelaten. Dit 'gebiedsvreemde' water, dat via de beek weer wordt afgevoerd, heeft grote invloed op de kwaliteit van het water in de beek; het gehalte aan nutriënten in het - van oorsprong voedselarme - water is sterk gestegen. Het waterpeil in de beek zelf is (ook) op de landbouw afgestemd (en daarmee onnatuurlijk): 's winters laag en zomers hoog.
- Het oorspronkelijk stroomgebied van de Ruiten Aa is sterk verkleind door afkoppeling van de oorspronkelijke bovenloop: in de huidige situatie ontspringt de beek bij Ter Apel terwijl oorspronkelijk de beek ontsprong in het hoogveengebied in het zuiden van Drente).
- De drinkwaterwinning bij Sellingen heeft grote invloed gehad op het watersysteem doordat lokaal een 'eigen' stromingspatroon van het grondwater is ontstaan.

Door dit alles ontstonden de volgende knelpunten:

- Een verstoorde natuurlijke waterhuishouding (afname oppervlakte stroomgebied).
- Een te grote voedselrijkdom van het op de beek afwaterende grond- en oppervlaktewater en het beekwater zelf.
- Verzuring en versnippering van het beekdal.
- Verlies van het oorspronkelijke beekarakter.
- Achteruitgang en verdwijnen van karakteristieke planten- en diergemeenschappen.
- Aantasting van het oorspronkelijke kleinschalige (hoeven)landschap.

Hoewel er dus veel verloren is gegaan, is er plaatselijk nog een grote variatie aan natuur- en landschapswaarden en zijn er goede mogelijkheden om een deel van het kleinschalige beekdal-/hoevenlandschap te herstellen en nieuwe natuurgebieden te creëren. Hiervan uitgaande is voor de EHS in Westerwolde onderstaande doelstelling geformuleerd:

Duurzaam behoud, herstel en ontwikkeling ten behoeve van het kleinschalige beekdal-/hoevenlandschap met bijbehorende karakteristieke natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden.

Deze is vertaald in de volgende subdoelstellingen:

- Herstel en behoud van natuurlijke omstandigheden ten behoeve van vegetatietypen die afhankelijk zijn van een extensief agrarisch beheer (onder andere heischrale graslanden, dotterbloemhooilanden, kruidenrijke akkers, heide).
- Ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden, en wel vooral waarden die samenhangen met lokale kwel of voedselarme en gradiëntrijke milieus.
- Herstel van een min of meer vrij stromende, meanderende laaglandbeek met kenmerkende soorten van een beekmilieu als alternatief voor de oorspronkelijke veenbeek.

Om deze doelstellingen te kunnen bereiken dient de abiotische uitgangspositie geoptimaliseerd te worden, zodat de variatie aan milieutypen en landschapselementen vergroot wordt. Negatieve invloeden van aangrenzende landbouwgronden dienen in principe vermeden te worden. Om deze gewenste abiotische uitgangspositie te bereiken is een inrichtingsplan opgesteld. Hierin is onderbouwd aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden. Deze maatregelen hebben vooral betrekking op:

- maaiveldverlagingen/verwijderen van voedselrijke lagen;
- dempen van sloten;
- verwijderen van drainage;
- begreppelen van kwelgebieden;
- herstel van stijlranden;
- verwijderen van stuwen;
- aankoppelen en herstellen van (oude) meanders.

2.2 Hydro-ecologische studie

De basis voor het inrichtingsplan wordt gevormd door het 'Hydro-ecologisch onderzoek EHS Westerwolde, gebied Ter Borg-De Gaast', waarin is onderzocht met welke waterhuishoudkundige en natuurtechnische maatregelen de gewenste natuurdoeltypen in het EHS-gebied van Ter Borg tot De Gaast effectief kunnen worden gerealiseerd. Het onderzoek is opgezet volgens het gedachtegoed van 'Waterlood'. Dat wil zeggen dat actuele en optimale grondwaterstandregimes met elkaar zijn vergeleken en dat maatregelen zijn geformuleerd om het optimale grondwaterregime te bereiken.

Op basis van de aanwezige gebiedskennis en de eerder uitgevoerde studies waren van tevoren door de werkgroep enkele kennisscenario's opgesteld. De uitwerking en toetsing van deze kennisscenario's aan de natuurdoelstellingen in het EHS-gebied vormden de kern van het onderzoek. Ingrepen in het oppervlaktewatersysteem en met name peilverhogingen zijn belangrijke onderdelen van deze scenario's.

Naast het toetsen van de kennisscenario's (rigoreus en rigoreus-min) op ecologische effecten is, met behulp van grondwatermodelberekeningen, onderzoek uitgevoerd naar de effecten op de wateraanvoer en op mogelijke vernatting buiten het EHS-gebied. Na toetsing van de kennisscenario's aan het streefbeeld is, ter oriëntatie, een derde scenario uitgewerkt: het 20-min scenario.

Een volledige beschrijving van de scenario's is opgenomen in het rapport 'Hydro-Ecologisch onderzoek EHS-Westerwolde'. In het eindscenario tenslotte is getracht om, op basis van de voorgaande kennisscenario's te komen tot een optimale inrichting binnen de EHS.

Uit het onderzoek bleek verder dat onder de hydrologische condities behorende bij de referentiesituatie (=huidige situatie minus buisdrainage) de doeltypen van de natuurbeherende instanties slechts gedeeltelijk kunnen worden verwezenlijkt.

In deze situatie wordt een dynamisch peilbeheer toegepast met lage winterpeilen en hoge zomerpeilen. Realisatie van de doeltypen is vooral mogelijk op de hogere delen binnen het onderzoeksgebied. De doeltypen bestaan hier uit grondwateronafhankelijke vegetatietypen (droge schrale tot heischrale graslanden en akkers). Deze vegetaties zijn niet afhankelijk van de grondwaterstand maar vooral van het beheer. Indien hier een verschralingbeheer wordt toegepast kunnen de beoogde doeltypen op termijn worden gerealiseerd.

Aangezien de bodem op de hogere delen voornamelijk uit leemarm dekzand bestaat gaat de verschraling snel waardoor de doeltypen op relatief korte termijn kunnen worden gerealiseerd. Op de lager gelegen delen ligt de situatie anders. In de referentiesituatie kunnen de doeltypen hier maar in beperkte mate worden gerealiseerd. Het gunstigst scoren de deelgebieden in het noorden.

In De Gaast en de Hoorder Meeden komt de voorspelling redelijk goed overeen met de doeltypen. Dit geldt ook voor de scenario's Rigouereus en Rigouereus-min aangezien bij deze scenario's weinig verandert aan de grondwaterstanden, zodat de vegetatievoorspelling grotendeels overeen komt met de referentiesituatie.

In de overige gebieden blijkt dat noch in de huidige situatie (het referentiescenario), noch in de drie voorgestelde ontwikkelingsscenario's, de gewenste natuurdoeltypen kunnen worden gerealiseerd. In de huidige situatie zijn de condities meestal te droog. In de onderzochte 'rigouereuze' scenario's blijken bij de voorgestelde peilen echter overwegend te natte omstandigheden te ontstaan waardoor op te grote schaal Grote zeggenmoerassen ontstaan, een vegetatietype dat niet tot de doeltypen behoort.

In het eindscenario is getracht om, op basis van de voorgaande berekeningsresultaten, nieuwe gegevens en inzichten te komen tot optimale maatregelen voor de inrichting van de EHS-Westerwolde. De basis voor het eindscenario wordt gevormd door de maatregelen die zijn genomen in het scenario Rigouereus-min.

Bij het eindscenario zijn in vergelijking met de huidige situatie en andere scenario's, hogere winterpeilen en lagere zomerpeilen vastgesteld. Er is een getrappt oppervlaktewatersysteem ontstaan met een peilregime dat beter aansluit bij natuurlijke beekdynamiek: hoge winterpeilen en iets uitzakkende zomerpeilen, waarbij op de laagste plaatsen langs de beek winterinundaties optreden. Het peilregime leidt op grote schaal tot de grondwaterstanden die aansluiten bij de eisen van de gewenste natuurdoeltypen. De vegetatievoorspellingen komen goed overeen met de doeltypen. In de meeste peilvakken worden de doeltypen bereikt.

In enkele peilvakken wordt plaatselijk de situatie respectievelijk iets te droog dan wel te nat. Dit is een gevolg van een te optimistische inschatting van de doeltypen (de benodigde hoge grondwaterstanden en kwelintensiteit kunnen niet bereikt worden; het peilvak blijft te droog en/of de kwelintensiteit is te gering). Te natte omstandigheden komen voor wanneer in stroomafwaarts gelegen peilvakken hoge peilen worden gewenst die alleen gerealiseerd kunnen worden door in het voorafgaande peilvak relatief hoge peilen te accepteren. Dit scenario vormt de basis voor de huidige inrichtingsplannen.

De maatregelen binnen de EHS hebben maar een zeer beperkte invloed op het grondwaterstandregime buiten de EHS: de landbouwontwatering is hier vrij intensief. Daarbij moet worden gerealiseerd dat een grondwaterstandverhoging niet altijd hoeft te leiden tot vernattingsschade. In een situatie met diepe grondwaterstanden kan een grondwaterstandverhoging zelfs leiden tot een vermindering van de droogteschade. Verwacht werd dat door de peilverhogingen binnen de EHS slechts zeer lokaal (beperkte) vernattingsschade voor de landbouw zal optreden.

2.3 Achtergronden vanuit het beleid

2.3.1 Beleidsgrenzen

Bij het bepalen van haar beleid moeten de gemeenten rekening houden met het beleid van de hogere overheden. Voor het bestemmingsplan Buitengebied vormt het provinciale ruimtelijke beleid uit het *Provinciale Omgevingsplan II* (POP II) het belangrijkste toetsingskader. Daarnaast vormt de *Nota Ruimte* c.q. visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland een kader.

Ook afstemming met het beleid dat op regionale schaal is geformuleerd is van belang. Met name *het Inrichtingsplan Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde* en het *Landschapontwikkelingsplan Veenkoloniën, Oldambt en Westerwolde* spelen hierbij een rol.

Naast het rekening houden met de beleidskaders is ook afstemming met de 'harde' wetgeving zoals de *Wet milieubeheer* en de *Flora- en faunawet* van belang. Speciale aandacht daarbij verdient de Europese wetgeving voor zover deze nog niet in landelijke wetgeving is vertaald en als gevolg hiervan direct doorwerkt in het bestemmingsplan. Voor dit bestemmingsplan gaat het daarbij bijvoorbeeld om Europees beleid op het gebied van de archeologie.

2.3.2 Europees beleid

Europese Habitatrichtlijn

Deze richtlijn is voor de gemeente Vlagtwedde van belang vanwege de aanwijzing van het bosgebied Lieftingsbroek als Speciale Beschermingszone (SBZ) in de zin van de Europese Habitatrichtlijn. Doel van deze richtlijn is het realiseren van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa (Natura 2000).

Activiteiten in en rond de SBZ's moeten worden getoetst op hun effect op de waarden c.q. de instandhoudingdoelstelling van de SBZ's. Bij het Lieftingsbroek gaat het daarbij concreet om de instandhouding van de aanwezige waardevolle bosvegetaties. Indien sprake is van negatieve effecten op deze vegetaties, kan een activiteit uitsluitend worden toegestaan als sprake is van het ontbreken van alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang en compensatie.

De bescherming van de SBZ 's is per 1 oktober 2005 in de nationale wetgeving vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Op grond van deze wet zijn alle SBZ's onder de werking van de Natuurbeschermingswet gebracht met hieraan gekoppeld een zelfstandig vergunningenstelsel met de provincie als bevoegd bestuursorgaan. De gewijzigde wet verplicht tot het maken van beheersplannen voor alle SBZ's waaruit duidelijk moet blijken welke (ruimtelijke) activiteiten in en rond de natuurgebieden wel en niet mogelijk zijn. In bestemmingsplannen (met

ontwikkelingsmogelijkheden) moet - in verband met de uitvoerbaarheid - een redelijk zicht bestaan op de verleenbaarheid van een eventueel benodigde vergunning op grond van de Natuurbeschermingswets

Verdrag van Malta

In 1992 werd dit verdrag ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder Nederland. Doelstelling van het verdrag is de veiligstelling van het (Europese) archeologische erfgoed.

Op dit moment is er - ter implementatie van het verdrag - een wetsvoorstel in voorbereiding: de Wet op de archeologische Monumentenzorg. Het wetsvoorstel verplicht gemeenten bij het opstellen van ruimtelijke plannen rekening te houden met de in hun bodem aanwezige archeologische (verwachtings)waarden.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn op het gebied van oppervlakte en grondwater met als doel de kwaliteit van de Europese wateren te verhogen. De oppervlaktewateren (Runde en Ruiten Aa) in het plan- en onderzoeksgebied van de EHS Westerwolde maken volgens de KRW onderdeel uit van het Deelstroomgebied Nedereems. Vanuit de KRW zijn de volgende zaken van belang omdat ze kaderstellend zijn voor de voorgenomen activiteit:

- De KRW stelt dat alle Europese wateren in 2015 een goede chemische toestand moeten hebben. Een goede chemische toestand (GCT) wordt gerealiseerd als wordt voldaan aan de normen voor de zogenaamde 'prioritaire stoffen'. De oppervlaktewaterkwaliteit bij de voorgenomen activiteiten moet dus voldoen aan de gestelde KRW-normen.
- De KRW stelt dat alle Europese wateren in 2015 een goede ecologische toestand moeten hebben. Een goede ecologische toestand (GET) wordt gerealiseerd als wordt voldaan aan de door de lidstaten zelf op te stellen ecologische doelstellingen. Deze ecologische doelstellingen worden geformuleerd in termen van Maximaal Ecologisch Potentieel (MEP) en Goed Ecologisch Potentieel (GEP). De discussie over GEP en MEP is momenteel nog volop in discussie en kan daarom geen randvoorwaarde vormen voor dit MER.

Bij de inrichting van de EHS Westerwolde wordt een bijdrage geleverd aan het bereiken van de doelstelling voor een goede chemische toestand (GCT) en goede ecologisch toestand (GET) van de Runde en Ruiten Aa in 2015

2.3.3 Rijksbeleid

De *Nota Ruimte* (2006) bevat de visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2020, met een doorkijk naar 2030. De *Nota Ruimte* vervangt de *Vierde Nota Ruimtelijke ordening Extra* (VINEX) en het *Structuurschema Groene Ruimte*.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak in Nederland. Meer specifiek richt de nota zich op vier algemene doelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid (tegen water en risicovolle activiteiten).

Met de Nota Ruimte wordt het nationale ruimtelijke beleid meer ontwikkelingsgericht en decentraal van karakter dan voorheen. Twee begrippen staan centraal in de Nota Ruimte: Basiskwaliteit en nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur. De nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS) bestaat uit de belangrijkste gebieden in Nederland op het terrein van economie, infrastructuur en verstedelijking, water, natuur en landschap. Het buitengebied van Vlagtwedde maakt deel uit van de nationale RHS voor zover het gaat om de gebieden die behoren tot de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Speciale Beschermingszone Lieftingsbroek.

Over de EHS stelt de Nota Ruimte dat de precieze begrenzing gebeurt door de provincies. In en rond de EHS geldt een 'nee, tenzij-regime': nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS wezenlijk aantasten, tenzij er geen redelijke alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

In de EHS is een saldobenadering mogelijk waarbij (kwantitatieve) aantasting van de EHS kan worden toegestaan indien per saldo - op gebiedsniveau - sprake is van een (kwaliteits)verbetering van de ecologische waarden. Hoe deze benadering precies vorm kan krijgen wordt nog nader uitgewerkt.

Voor wat betreft de wetgeving ten aanzien van de Natura 2000-gebieden wordt verwezen naar de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Voor de gebieden die geen deel uitmaken van de nationale RHS is het rijksbeleid gericht op het waarborgen en zo mogelijk vergroten van de basiskwaliteit.

De eerste verantwoordelijkheid voor de basiskwaliteit ligt bij de provincie. Op een aantal punten geeft het rijk zelf - met een beperkt aantal generieke regels - invulling aan het begrip basiskwaliteit. Deze zijn enerzijds normatief en inhoudelijk van karakter en anderzijds meer procesmatig van aard.

Op inhoudelijk gebied stelt de nota dat kleine dorpen voor eigen behoefte woningen en bedrijventerreinen mogen bouwen. Ook buiten de dorpen bestaat ruimte voor her- en nieuwbouw (met aandacht voor landschappelijke en ontwerp kwaliteit). Dit om het economisch draagvlak en de vitaliteit van de landelijke gebieden te vergroten.

Vrijkomende bebouwing kan worden omgezet in een woonbestemming of vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Soms kan ook nieuwbouw wenselijk zijn. Zo kan woningbouw, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe landgoederen, geld opbrengen voor de aanleg van recreatie- of natuurgebieden (rood voor groen) of waterbergingsruimte (rood voor blauw). Op meer procesmatig gebied geldt de (Europese) wetgeving op het gebied van natuur en milieu én de watertoets als onderdeel van de basiskwaliteit.

Voor wat betreft de landbouwsector is het beleid gericht op een transitie naar een vitale en duurzame landbouw. Voorwaarde hiervoor is dat er een economisch perspectief aanwezig is voor de agrarische bedrijven. Het Rijk ziet perspectief in de vorm van:

- concurreren op de wereldmarkt;
- werken onder specifieke natuurlijke handicaps;
- economisch verbreden door andere maatschappelijke en/of economische diensten te leveren.

Uitgangspunt is om de mogelijkheden en potenties van de landbouw optimaal te benutten binnen de maatschappelijke eisen die worden gesteld. Provincies wordt gevraagd om niet-grondgebonden en/of kapitaalintensieve landbouw en daaraan gerelateerde bedrijvigheid te bundelen in zogeheten landbouwontwikkelingsgebieden.

Ook het ruimtelijk beleid voor de grondgebonden landbouw is primair een verantwoordelijkheid van provincies. Zij moeten sturing geven aan de ontwikkeling van de grondgebonden landbouw en daarbij rekening houden met de eisen die de wereldmarkt stelt aan landbouwbedrijven én met de wens van landbouwbedrijven om hun bedrijfsvoering te verbreden. In hun ruimtelijke plannen moeten provincies meer mogelijkheden scheppen voor een bredere bedrijfsvoering. Op het gebied van de recreatie is het rijksbeleid Nota Ruimte in het algemeen gericht op het vergroten van de toeristisch recreatieve mogelijkheden in de groene ruimte.

Nota Belvedere

In de Nota Belvedere is 'Westerwolde' vanwege zijn cultuurhistorische potenties aangewezen als Belvederegebied. De volgende maatregelen worden voorgesteld:

- In stand houden en ontwikkelen van karakteristieke cultuurhistorische waarden bij beekdalherstel in het kader van de herinrichting Westerwolde langs de Ruiten Aa.
- Het herstellen van met essen samenhangende beplanting als Stijlranden met eikenbeplanting.
- Het bodemarchief beter beschermen door het benutten van teelaarde voor het ophogen van essen.
- Zoeken naar structurele middelen voor onderhoud en herstel van grote boerderijen om verval als gevolg van kostbaar onderhoud, gewijzigde woonwensen en functieverandering tegen te gaan.
- Ontwikkelen van cultuur- en natuurtoerisme en perspectief voor de landbouw op lange termijn.
- Kansen benutten voor de herbestemming van boerderijen.

2.3.4 Provinciaal beleid

Het plangebied ligt in verschillende zones van de functiekaart 2010 van het Tweede Provinciaal Omgevingsplan (POP II). Een groot deel bestaat uit de functie natuur (zowel bestaand als toekomstig). De hoofddoelstelling hier is behoud, herstel en ontwikkeling van de aanwezige natuur- en landschapswaarden en benutten van de mogelijkheden voor natuurontwikkeling. Inrichting en beheer worden gericht op herstel, behoud en ontwikkeling van de beoogde natuur- en landschapswaarden.

In gebieden met bestaande natuurwaarden zijn geen ingrepen (egaliseren, ontgronden, diepploegen, scheuren van grasland om het om te zetten in bouwland) en ruimtegebruik

toegestaan, die strijdig zijn met het behoud van de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Met behulp van het instrument voor de milieueffectrapportage moet per geval worden beoordeeld of nieuwe boor- en winlocaties van delfstoffen (of uitbreidingen van bestaande locaties) kunnen worden toegestaan. Bij natuurontwikkelingsprojecten worden kansen benut voor herstel en vergroting van de herkenbaarheid en belevingswaarde van archeologische waarden. Door het plangebied loopt een ecologische verbindingzone.

Daarnaast ligt in het plangebied de functie bos (bestaand en zoekruimte) en landbouwgebied met belangrijke natuurwaarden. Hoofddoelstelling voor de functie bos is behoud, herstel en ontwikkeling van multifunctioneel bos. In het landbouwgebied met belangrijke natuurwaarden worden landbouw, landschap en natuur in onderlinge samenhang en op gelijkwaardige basis gehandhaafd en ontwikkeld.

De nadruk ligt hier op behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden die een sterke relatie met water hebben. In het beekdal gaat het vooral om waardevolle vegetaties. Landschapskenmerken worden waar mogelijk behouden, hersteld en ontwikkeld. Kenmerkend voor het landschap zijn vooral de kleinschalige beslotenheid. Ingrepen, die de aanwezige waarden kunnen aantasten (egaliseren, ontgronden, diepplougen), zijn niet toegestaan of worden aan een aanlegvergunning gebonden.

Overige aandachtspunten POP (kaart 2)

Vrijwel het gehele plangebied ligt in een milieubeschermingsgebied (categorie 2). Dit zijn gebieden met kwetsbare natuur- en landschapswaarden. Daarnaast ligt er een grondwaterbeschermingsgebied met waterwingebied. Ingrepen die leiden tot fysische bodemaantasting zijn hier niet toegestaan. In waterwingebieden zijn alleen activiteiten toegestaan die direct of indirect samenhangen met drinkwaterwinning. Verspreid in het gebied liggen verschillende essen. Het reliëf van essen en glaciale ruggen vormt een essentieel landschapselement in het esdorpenlandschap van Westerwolde. De loop van de Ruiten Aa is aangeduid als een waterloop met landschapswaarden. Ook het beekdal vormt een essentieel landschapselement.

Om dit gebiedsperspectief te kunnen realiseren kondigt het POP een aantal gebiedsgerichte uitwerkingen aan. Twee uitwerkingen zijn van belang voor het buitengebied van Vlagtwedde: het *Regioprogramma Oost* en de *Agenda voor de toekomst van de Drents-Groningse Veenkoloniën*. Beide uitwerkingen zijn/worden opgesteld in samenspraak met de betrokken gemeenten en belangorganisaties. Naast deze gebiedsgerichte uitwerkingen is ook het *Inrichtingsplan Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde* een relevante gebiedsgerichte uitwerking van het provinciale beleid.

Regioprogramma - Oost

Doel van het Regioprogramma (2005/2007) is om - samen met gemeenten - een aantal (doe)projecten op te zetten ten einde de sociale, economische en ruimtelijke structuur van de regio te verbeteren. Twee projecten uit het programma hebben directe raakvlakken met het bestemmingsplan Buitengebied: het *Landschapsontwikkelingsplan (LOP) voor de Veenkoloniën en Oldambt/Westerwolde* en het *Toeristisch Recreatief Inrichtingsplan (TRIP) Westerwolde*.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP, eindconcept 2005)

Het LOP geeft een visie op de ontwikkeling en inrichting van het landschap tot 2015 met een doorkijk naar 2030. Het LOP fungeert als stimuleringskader voor initiatieven uit de streek. Uitgangspunten van het LOP zijn:

- Actief investeren in de kwaliteit van het landschap is nodig om het gebied een nieuwe impuls te geven.
- Er moet meer ruimte komen voor lokale initiatieven en nieuwe vormen van grondgebruik om de economische basis van het landschap te verbreden.
- Een goede afstemming tussen het waterbeleid en het toekomstige grondgebruik is essentieel voor de landschapsontwikkeling.

Onderlegger van het LOP vormen de kernkwaliteiten van het landschap. Hierbij wordt gestreefd naar het behoud en versterken van deze kwaliteiten zodat een sterke landschappelijke identiteit per landschapstype en een duidelijke differentiatie tussen de landschapstypen kan ontstaan. Kernkwaliteiten van het Westerwoldse landschap zijn:

- Het aan alle zijden omringd zijn door grootschalige, vlakke en open landschappen waardoor het kleinschalige, bosrijke landschap en het zwak glooiende reliëf des te meer tot zijn recht komt.
- Het beekdal van de Ruiten Aa met randbeplanting als verbindende landschappelijke en ecologische zone.
- De open escomplexen met bolle ligging en steilranden.
- De esdorpen met een gave nederzettingstructuur en de monumentale bebouwingslinten van de randveenontginningen.
- Het beplantingspatroon met singels, houtwallen esrandbeplantingen en broekbossen.
- De restanten van de Eemslinie (Oudeschans en de Vesting Bourtange);
- Klooster Ter Apel.

Integraal Natuurgebiedsplan

In het gebiedsplan van de provincie staat het plangebied grotendeels aangegeven als EHS natuur en voor een beperkt deel als EHS beheersgebied. Voor het gebied is de EHS begrensd en zijn de natuurdoeltypen vastgesteld. De beheersgebieden zijn natuurgebieden met behoud van de agrarische functie. Door stimulering van agrarische natuurverenigingen en individuele agrariërs wordt er naar gestreefd de natuur- en landschapsdoelen te bereiken.

De wagons 0, 3 en 4 en het Lieftingsbroek staan op de TOP-lijst van verdroogde gebieden en kunnen naar verwachting vóór 2013 ingericht worden. Inrichting van het gehele beekdal is ecologisch waardevol met name de lage gronden langs de beek, heeft draagvlak in het gebied en heeft derhalve prioriteit.

Er is onderscheid gemaakt tussen de gebieden die naar verwachting vóór 2013 ingericht kunnen worden (opgenomen op de TOP-lijst) en gebieden die daarna ingericht kunnen worden (volgens uitvoeringsonderzoek DLG). Volledig hydrologisch herstel kan pas nadat de hele EHS is ingericht, en het beekpeil kan worden aangepast.

2.3.5 Gemeentelijk beleid

Gemeente Vlagtwedde

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2007 van de gemeente Vlagtwedde zal naar verwachting begin 2008 worden vastgesteld. Gezien het huidige bestemmingsplan dat dateert uit 1986 en waar nog geen melding wordt gemaakt van de aanleg van de EHS, wordt voor de beschrijving van het gemeentelijk beleid uitgegaan van het Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied. Het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Vlagtwedde biedt ten aanzien van de natuurfunctie ruimte voor de realisering c.q. invulling van de Ecologische Hoofdstructuur in en rond het beekdal van de Ruiten Aa inclusief het realiseren van ecologische verbindingzones daarbuiten. Het beleid is daarbij gericht op behoud en versterking van de ecologische waarden. Hierbij geldt het Inrichtingsplan Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde (2001) als uitgangspunt. Ook moet rekening gehouden worden met landschappelijke randvoorwaarden.

In de natuurontwikkelingsgebieden - die in eerste instantie conform het huidige (agrarische) gebruik bestemd zijn - worden geen activiteiten en/of ingrepen toegelaten die leiden tot het onomkeerbaar verloren gaan van de natuurontwikkelingsmogelijkheden. Dit betekent dat aan het huidige gebruik beperkingen worden gesteld. Dit geldt ook voor de ecologische verbindingzones die - tot de daadwerkelijke realisering - ook bestemd worden conform het huidige (agrarische) gebruik. Voor reeds gerealiseerde natuurontwikkelingsgebieden geldt het beschermingsbeleid voor de natuurgebieden.

Het bestemmingsplan richt zich op het waarborgen van de instandhoudingsdoelstelling voor het bosgebied Lieftingsbroek zoals vastgelegd in het (concept)aanwijzingsbesluit. Concreet betekent dit dat het bestemmingsplan in en rond het gebied geen activiteiten toelaat die deze doelstelling significant aantast.

Voor de functie water zijn de voor het bestemmingsplan relevante beleidsdoelen:

- Het verder uitwerken van de ecologische hoofdstructuur in Westerwolde met als doel de Ruiten Aa in te richten als (natuurlijke) laaglandbeek.
- Het realiseren van ecologische verbindingzones van en naar de ecologische hoofdstructuur waardoor de biotische kwaliteit van het watersysteem verbeterd. Daarnaast werken aan de bestrijding van de verdroging.
- Het herstellen van het watersysteem tussen Nederland en Duitsland door het aankoppelen van de Oldensloot met de Ruiten Aa ter hoogte van Ter Apel.
- Uitvoering visie Runde - Ruiten Aa (koppeling watersysteem Runde en Ruiten Aa).
- Het opstellen van een stroomgebiedsvisie voor de watersystemen Westerwolde en de Veenkoloniën.

Het open heide- en (rand)veenontginningslandschap aan weerszijden van het stroomdal van de Ruiten Aa heeft en houdt een agrarische functie en valt onder de bestemming 'Agrarisch gebied in een open landschap'. Hier worden mogelijkheden geboden voor en voortzetting van de (grondgebonden) landbouwfunctie op bedrijfseconomische grondslag.

Het esdorpenlandschap rondom het beekdal van de Ruiten Aa is onder gebracht in de bestemming 'Agrarisch gebied in een kleinschalig landschap'. Binnen deze bestemming komen belangrijke landschappelijke en natuurlijke waarden voor zoals de esgebieden. Voor deze gebieden is een specifiek beschermende regeling opgenomen. Ook binnen

deze bestemming zijn de gronden bestemd voor een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering maar daarnaast ook voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden.

Gemeente Bellingwedde

De EHS projectgebieden de Gaast en de Hoorndermeeden zijn gelegen in de gemeente Bellingwedde. In de communicatie met de omgeving over de uitwerking van de ecologische hoofdstructuur worden deze twee projecten het tweede treinwagon genoemd. Voor het gemeentelijke beleid is het bestemmingsplan buitengebied en de vorig jaar verschenen structuurvisie van belang.

Bij de totstandkoming van het Bestemmingsplan Buitengebied Bellingwedde 1998 is de Planuitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur (1996) nadrukkelijk aan de orde geweest. Er is expliciet voor gekozen om binnen dit bestemmingsplan ruimte te bieden voor de verdere ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur, zoals deze voortvloeit uit de Planuitwerking.

In de planologische regelingen voor de Gaast en de Hoorndermeeden wordt ruimte geboden voor verdere detaillering en het inpassen van nieuwe inzichten. Dit betekent niet dat elk inrichtingsvoorstel zonder meer in overeenstemming is met het bestemmingsplan. Voor sommige ingrepen c.q. inrichtingsmaatregelen is een vergunning van burgemeester en wethouders vereist (aanlegvergunning). De vergunning wordt geweigerd wanneer de positieve effecten van de ingreep niet opwegen tegen de negatieve gevolgen voor andere in het gebied voorkomende functies. In 2008 zal de gemeente Bellingwedde een nieuw bestemmingsplan Buitengebied ontwikkelen.

De Structuurvisie Bellingwedde geeft een ruimtelijke visie op hoofdlijnen voor de gehele gemeente. Het is enerzijds een onderzoeksrapport met belangrijke accenten op cultuurhistorie, landschap en leefbaarheid. Anderzijds is sprake van concreet beleid.

Voor zover de visie betrekking heeft op lange(re) termijn (na 2010) betreft het indicatief aangeduide voornemens en planideeën. Ten aanzien van de natuurfunctie wordt in deze Structuurvisie ingezet op de realisatie van de ecologische hoofdstructuur als aangegeven in het Inrichtingsplan ecologische Hoofdstructuur Westerwolde en het creëren van ecologische verbindingszones daarbuiten. Daarnaast worden voor de verdere toekomst een aantal nieuwe ontwikkelingsgebieden benoemd.

Gemeente Stadskanaal

De EHS-projectgebieden Ruiten Aa-Geselberg, Wessinghuizen, Ter Wupping Mussel Aa, Ruiten Aa-Veele, Beekdal Ruiten Aa, Ellersinghuizerveld, Doezekampen, liggen geheel of gedeeltelijk binnen de gemeente grenzen van de gemeente Stadskanaal. Voor het gemeente het bestemmingsplan landelijk gebied en het structuurplan 1998 'de gemeente van straks: Stadskanaal in 2010'.

Voor dit planMER is in het huidige bestemmingsplan dat dateert van 1998 de begrenzing van de EHS aangegeven. De begrenzing van de EHS in het bestemmingsplan is zoals die is vastgelegd in de POP 1 Groningen.

Daarnaast is er de vermelding van de aanwijzing van een waardevol cultuurhistorisch landschap bij Ter Wupping en de cultuurhistorische nederzetting van Smeerling. Deze

gebieden staan weergegeven op de Indicatieve kaart van archeologische waarden (IKAW) en de Archeologische Monumentenkaart (AMK). Beide kaarten zijn vastgelegd door de Rijksdienst voor Archeologie Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

In het nieuwe voorontwerp bestemmingsplan landelijk gebied Stadskanaal zijn de bestaande natuurgebieden die deel uitmaken van de EHS bestemd als natuurgebied I en II. Ontwikkelingen zijn hierin alleen onder voorwaarden en via vrijstelling mogelijk en wordt geregeld via vergunningen die door B&W wordt afgegeven of geweigerd.

Bij de nieuwe ontwikkelingen dient men ook rekening te houden met de archeologische verwachtingswaarde. Dit stelt o.a. eisen aan de diepte waarop ontgroningen mogen plaatsvinden bij gebieden die zijn aangemerkt als gebieden met archeologisch waardevol.

2.3.6 Waterschapsbeleid

Waterschap Hunze en Aa's

In het waterbeheersplan van het waterschap Hunze en Aa's is De Ruiten Aa gekwalificeerd als watergang met natuurwaarde. Het waterschap Hunze en Aa's streeft in gebieden met de functie natuur, zoals het beekdal van de Ruiten Aa, een optimale waterhuishouding na. Het gaat hierbij om het oplossen van waterhuishoudkundige knelpunten bij het realiseren van de EHS. Een belangrijk aspect hierbij is verdroging. In de Ruiten Aa wordt vrije meandering teruggebracht, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan vertraging van de waterafvoer en herstel van gradiënten op microniveau. Daarnaast is het gebied Weddermeden aangewezen als een waterbergingsgebied. Hierover is reeds in een strategische milieubeoordeling over de aanwijzing van waterbergingsgebieden een effectbepaling van gedaan.

De nieuwe waterpeilen die horen bij de inrichting van de EHS zullen worden vastgelegd in een nader vast te stellen peilbesluit.

3 AANPAK PLANMER

De planmer-procedure heeft verschillende functies in het planvormingsproces van het bestemmingsplan.

Het biedt een kader voor discussie over de milieumambities en milieuaspecten van het bestemmingsplan met het college van B&W, de gemeenteraad en betrokken bestuursorganen, instanties en burger.

Het biedt input voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal tot 2018. De ontwikkelingsrichting van de EHS Westerwolde wordt in beeld gebracht en beoordeeld op haar effecten. De afweging van alternatieven die ten grondslag heeft gelegen aan de keuzes die gemaakt zijn voor het bestemmingsplan en de planuitwerking van de EHS in het bijzonder.

Het planMER zal een beschrijving geven van de verwachte cumulatieve milieueffecten van de bestemmingsplannen

3.1 Selectie onderwerpen planMER

De selectie van onderwerpen c.q. ruimtelijke ontwikkelingen die meegenomen worden in het plan-MER is gebaseerd op criteria, die vastliggen in de Wet milieubeheer en de Europese richtlijn voor strategische milieubeoordeling en criteria die voor de gemeenten zelf belangrijk zijn.

De volgende criteria zijn gehanteerd voor de selectie van de onderwerpen:

A. Activiteiten van de C- en D-lijst van het Besluit MER (september 2006)

Aan de hand van de C- en D-lijst van het Besluit MER is getoetst of in de bestemmingsplan kaderstellende uitspraken worden gedaan over onderwerpen die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.

B. Plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is

Aan de hand van een kaart met de begrenzing van het Natura 2000-gebied Lieftingsbroek is getoetst welke voorgenomen ontwikkelingen en beleidskeuzen in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Vlagtwedde mogelijk significante gevolgen kunnen hebben voor de milieukwaliteit in dit Natura 2000-gebied. Daarbij wordt uitdrukkelijk ook gekeken naar de externe werking.

C. Specifieke activiteiten uit de bestemmingsplannen

Onderdelen uit de bestemmingsplannen waarvan de gemeenten de gevolgen voor het milieu onderzocht wil hebben, worden meegenomen in het planMER. Argumenten voor het meenemen van specifieke onderdelen kunnen ontleend worden aan duurzaamheidsambities van de gemeente of een sterke samenhang met andere grootschalige activiteiten.

Op basis van deze afwegingscriteria komen we tot de geselecteerde onderwerpen:

- De ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde.
- Een mogelijk passende beoordeling voor het Natura 2000-gebied Lieftingsbroek.

D. Besluitvorming

De besluitvorming over de begrenzing van en de gewenste natuurdoeltypen in de EHS heeft reeds plaatsgevonden. Hierdoor zijn geen beleidsalternatieven meer mogelijk. De planMER voor de bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeente Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal zal daarom vooral een onderbouwing van genomen besluiten rondom de EHS Westerwolde vormen. In het planMER zal een onderbouwing en uitleg geven van de gemaakte keuzes voor de realisatie van de EHS Westerwolde en een beeld schetsen van het doorlopen afwegingsproces om tot deze keuzes te komen.

3.2 Onderbouwing inrichtingsplan EHS Westerwolde

In het provinciale omgevingsbeleid zijn reeds kaderstellende uitspraken gedaan die richtinggevend zijn voor de bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal. De exacte begrenzing van de EHS in Westerwolde en de diverse natuurdoeltypes daarbinnen zijn in 2001 vastgelegd in het Inrichtingsplan Ecologische Hoofdstructuur.

Ook het POP II (2006) gaat uit van deze begrenzing en legt daarbij de nadruk op de daadwerkelijke uitvoering van de EHS. Deze uitvoering loopt inmiddels via artikel 19 WRO - procedures voor onder meer het herstel van de oorspronkelijke loop van Ruiten Aa. Het bestemmingsplan Buitengebied is kaderstellend voor de uitvoering van de noodzakelijke ontgrondingen voor de realisatie van de EHS Westerwolde. De bestemmingsplannen moeten nog vastgesteld worden.

Bij de onderbouwing van begrenzing en de gewenste natuurdoeltypen wordt gebruik gemaakt van de volgende beschikbare informatie en documentatie.

1. Bestemmingsplan Buitengebied 2007 gemeente Vlagtwedde.
2. Inrichtingsplan EHS Westerwolde Thema Natuur. Werkdocument versie 4. DLG 2001.
3. Uitvoeringsonderzoek EHS Westerwolde sturen op tijd, geld en ... DLG 2006.
4. Een Heldere stroom van Bargerveen tot Dollard, ontwikkelingsvisie stroomgebied Runde-Ruiten Aa. DLG, Waterschap Hunze en Aa's Haskoning 2003.
5. Hydro-ecologisch onderzoek EHS Westerwolde, gebied ter Borg – de Gaast. Iwaco 2001.
6. POP2 Groningen 2006.
7. Archeologische Verwachtingen in Westerwolde, een archeologische, bodemkundige en landschappelijke verkenning binnen de Ecologische Hoofdstructuur 2001.
8. Informatie uit de uitvoering van de eerste wagons van de EHS.
9. Bestemmingsplan Landelijk Gebied, gemeente Stadskanaal.

3.3 Voortoets passende beoordeling Natura 2000

Voor het Natura 2000-gebied Liefthingsbroek zal een voortoets worden uitgevoerd om vast te kunnen stellen of een verslechterings- of verbeteringstoets of passende beoordeling moet worden uitgevoerd. De voortoets en eventueel verslechterings- of verbeteringstoets of passende beoordeling zal als onderdeel van de effectvoorspelling worden opgenomen in het MER.

4 AANPAK EN DETAILNIVEAU MILIEUBEOORDELING

In het planMER wordt de milieu- en omgevingseffecten van het bestemmingsplan en de planuitwerking van de EHS beschreven. Dit zal op basis van de beschikbare informatie worden uitgevoerd. Veel van de milieu- en omgevingseffecten zijn al bekend vanwege de planuitwerking van de EHS Westerwolde. Basis voor de effectbeschrijving is de situatie waarin geen uitvoering zal worden gegeven van de EHS Westerwolde.

De effecten worden bepaald aan de hand van de criteria, water, bodem, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, mobiliteit. Op grond van expert judgement en reeds beschreven effecten uit eerdere studies wordt een oordeel gegeven van de potentiële milieueffecten.

De beoordeling kan variëren van zeer negatief (- -) via neutraal (0) tot zeer positief (++). Per thema worden de criteria voor de beoordeling beschreven.

Tabel 4.1 Beoordelingskader

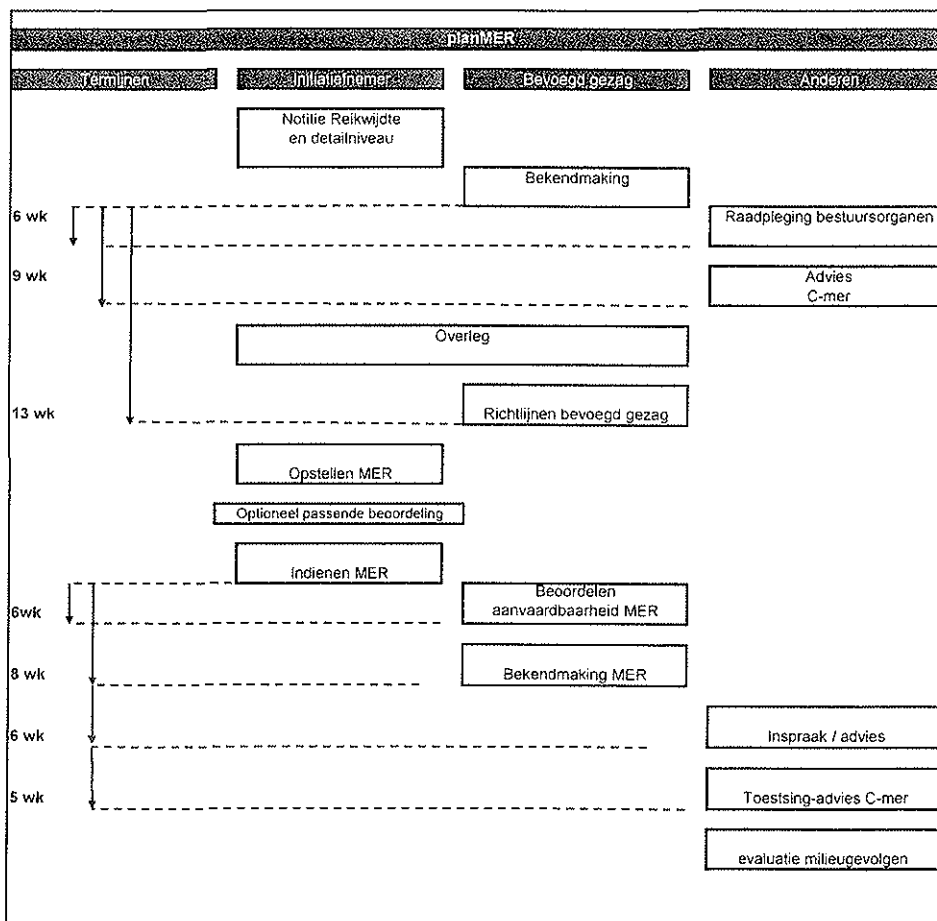
Thema	Aspect	Deelaspect	Beschrijving/eenheid
Water			
	Waterkwantiteit	Waterstanden beek	Kwalitatieve beschrijving effecten
		Waterstanden grondwater	Kwalitatieve beschrijving effecten
	Waterkwaliteit	Grondwaterkwaliteit	Kwalitatieve beschrijving effecten
		Oppervlaktewaterkwaliteit	Kwalitatieve beschrijving effecten
Bodem			
	Bodemkwaliteit	Effect vernatting	Kwalitatieve beschrijving effecten
		Effect inundaties	Kwalitatieve beschrijving effecten
Natuur			
	Natuurontwikkeling	Natuurdoeltype (EHS)	Kwalitatieve effecten op natuurdoeltypen in EHS
		Natura 2000	Kwalitatieve effecten op Natura 2000-gebied Lieftingsbroek
		Beekontwikkeling	Kwalitatieve beschrijving beekparameters
	Natuurbehoud	Gebiedsbescherming	Kwalitatieve effecten op Natura 2000-gebied Lieftingsbroek
			Kwalitatieve effecten op EHS
		Beschermde soorten	Kwalitatieve effecten op beschermde soorten
	Biodiversiteit	Diversiteit soorten	Kwalitatieve effecten op soorten
Landschap, archeologie en cultuurhistorie			
	Archeologie en cultuurhistorie	Geomorfologische waarden	Kwalitatieve beoordeling van aantasting/herkenbaarheid
		Historische patronen en structuren	Kwalitatieve beoordeling van aantasting/herkenbaarheid
		Historische elementen	Kwalitatieve beoordeling van aantasting/herkenbaarheid
	Landschap	Verschijningsvorm structuur en relaties	Kwalitatieve beoordeling van aantasting/herkenbaarheid van hoofdstructuur, structuurdragers en landschapstype
		Beeldkenmerken	Kwalitatieve beoordeling van aantasting van beeldkenmerken
Woon-, werk- en leefomgeving			
	Verkeer en vervoer	Verkeersstromen	Verandering verkeersbelasting
Veiligheid			
	Wateroverlast	Kadedoorbraak	Kwalitatieve beschrijving effecten
		Inundatierisico	Kwalitatieve beschrijving effecten

5 PROCEDURES EN ORGANISATIE

5.1 Planmer- procedure en relatie projectmer

Een milieueffectrapportage (MER) is een hulpmiddel bij de besluitvorming over grote projecten/ingrepen. Het doel van het MER is in de besluitvorming het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen naast andere belangen. De procedure is wettelijk geregeld in de Wet milieubeheer en diverse uitvoeringsbesluiten. Het opstellen van het milieueffectrapport is een belangrijk onderdeel van deze procedure. Hierin wordt op een samenhangende, objectieve en systematische wijze de milieueffecten beschreven die naar verwachting zullen optreden als gevolg van de voorgenomen activiteit.

In onderstaand schema is de planmer-procedure schematisch weergegeven. De planMER is gekoppeld aan de procedure voor de bestemmingsplannen. Op het moment dat het ontwerp bestemmingsplan buitengebied van de gemeenten Stadskanaal en Vlagtwedde gereed is, is ook het planMER/projectMER EHS Westerwolde definitief en zal gelijktijdig met het ontwerp bestemmingsplan buitengebied ter inzage worden gelegd. Voor de gemeente Bellingwedde is de planning dat het planMER/projectMER EHS Westerwolde is afgerond en daarmee vooruitloopt op het nieuwe bestemmingsplan buitengebied gemeente Bellingwedde.

Afbeelding 5.1 Opzet planmer-procedure.

Inhoudelijke Integratie projectmer en planmer

In het projectMER-deel, worden de milieueffecten beschreven van verschillende ontgrondingsalternatieven. Vanwege het uitwerken van de bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal en de functiewijzigingen van landbouwgebied naar natuurgebied, die het project Ontwikkeling Ecologische hoofdstructuur met zich mee brengt, zal tevens een planmer-procedure worden doorlopen (C-lijst, categorie 9).

In het planMER-deel wordt een onderbouwing en uitleg gegeven over de gemaakte keuzes voor de locaties van de EHS en de hiermee samenhangende ontgrondingen. Het planMER en het projectMER worden gecombineerd tot één document.

Het planMER/projectMER Ontwikkeling EHS Westerwolde heeft de volgende inhoud:

1. Inleiding
2. Motivatie en doel voornemen
3. Beschrijving van de voorgenomen activiteit
4. Overzicht vigerend beleid, nog te nemen besluiten (Europa, rijk, provincie, waterschap en gemeente)
5. Beschrijving en waardering huidige situatie en autonome ontwikkeling (nulalternatief)
6. Planvorming EHS Westerwolde (beschrijving van het planproces en afwegingen)
7. Totstandkoming ontgrondingalternatieven
8. Effectbeschrijving per alternatief, beoordelingscriteria en vergelijking
9. Optie: passende beoordeling
10. Vergelijking alternatieven, beschrijving Voorkeursalternatief (VKA) en Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA)
11. Cumulatieve effecten
12. Monitoringprogramma
13. Leemten in kennis

Passende beoordeling

In het plangebied van de EHS ligt het Natura 2000-gebied Lieftingsbroek (gemeente Vlagtwedde). Hier worden geen ingrepen in het kader van de EHS uitgevoerd. Er kunnen echter wel negatieve effecten optreden op de flora en fauna van dit gebied ten gevolge van de uitvoering van de EHS in andere deelgebieden (onder anderen als gevolg van een gewijzigde grondwaterstand).

Om dit gebied te beschermen is het via de Natuurbeschermingswet verplicht om voor activiteiten die de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren een vergunningsprocedure te beginnen. Hiervoor wordt een vooronderzoek uitgevoerd naar mogelijk significante negatieve effecten (de zgn. instandhoudingdoelen worden aangetast). Indien er significante negatieve effecten kunnen worden verwacht dient een zogenaamde passende beoordeling te worden uitgevoerd, waarin wordt bekeken welke gevolgen de voorgenomen activiteit heeft op de instandhoudingdoelen.

Het bevoegd gezag zal alleen een vergunning verlenen als met zekerheid is komen vast te staan dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied zal optreden. Zijn er wel negatieve effecten maar niet significant (instandhoudingdoelen worden niet aangetast) dan is een verstorings- of verslechteringstoets noodzakelijk voor de verlening van een vergunning.

Indien een passende beoordeling nodig is, is de voorgenomen activiteit planmerplichtig. De notitie Reikwijdte- en detailniveau is het moment in de procedure om hierin inhoudelijk meer inzicht te bieden. De voortoets en eventueel verslechtings- of verstoringstoets of passende beoordeling wordt opgenomen als onderdeel van de effectvoorspelling in het geïntegreerde plan-/projectMER.

Procedure integratie

De startnotitie voor de projectMER en de notitie reikwijdte en detailniveau voor de planMER worden gelijktijdig opgesteld en op hetzelfde moment ter inzage worden gelegd. Om optimale flexibiliteit en mogelijkheid voor eventuele loskoppeling op termijn te kunnen garanderen worden de procedures voor het planMER en projectMER niet verder geïntegreerd. Daarbij is de provincie Groningen bevoegd gezag voor de projectMER en de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal zijn dat voor de planMER. Gelijktijdige ter inzage legging van de notities is een lichte vorm van integratie, die aan betrokkenen eens te meer de onderlinge samenhang in beeld brengt. Zorgvuldige onderlinge verwijzing is een vanzelfsprekendheid.

Proces: consultatie van de gemeenten cruciaal

Voor het succesvol en vlot doorlopen van de procedures is enerzijds een zorgvuldige regie door de provincie en anderzijds het daadwerkelijk betrekken van de gemeenten van belang. De gemeenten zijn de partijen die straks politieke verantwoordelijkheid dragen voor de bestemmingsplanwijzigingen.

De verantwoordelijkheid van de provincie Groningen betreft het projectmer-spoor. De verantwoordelijkheid van de gemeenten betreft met name het planmer-spoor. De wijze van betrekken moet zodanig zijn dat deze ondersteunend is voor het eigen proces van de gemeente. Concreet betekent dit dat conceptdocumenten worden besproken, proceduremomenten vooraf worden kortgesloten en ambtelijk overleg en indien door de gemeenten of provincie gewenst, bestuurlijk overleg plaatsvindt.

Proces: Consultatie van waterschapsbeheerders cruciaal

Aangezien de waterhuishoudkundige aspecten in het bestemmingsplan en in het inrichtingsplan van de EHS Westerwolde een belangrijke rol spelen. Zal gedurende het gehele proces van planMER en projectMER het waterschap Hunze en Aa's betrokken worden. Dit is in feite ook al gebeurd bij de planuitwerking en inrichtingsstudies van de EHS Westerwolde. Deze manier van werken wordt verder doorgezet in deze mer-procedure.

5.2 De eerste stap in de mer-procedure: de notitie Reikwijdte en detailniveau

De bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal zullen de formele Wro-procedure doorlopen. De planmer-procedure is gekoppeld aan de Wro-procedure.

Beoordeling noodzaak planmer

Het besluit om een planmer-procedure te doorlopen vormt de start van de planmer-procedure. Een planMER voor het bestemmingsplan wordt opgesteld indien:

- In het bestemmingsplan kaderstellende uitspraken worden gedaan ten aanzien van activiteiten overeenkomstig bijlage C en D van het Besluit m.e.r. 1994.
- In het bestemmingsplan activiteiten zijn opgenomen waarvoor een passende beoordeling gedaan moet worden/die gevolgen kunnen hebben voor de milieukwaliteit in Natura 2000-gebieden.

Beide criteria zijn van toepassing op de bestemmingsplannen van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal (zie paragraaf 1.1).

Opstellen Notitie en Raadpleging Reikwijdte en Detailniveau

De volgende stap in de planmer-procedure is het opstellen van het Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Aan de hand van deze notitie raadpleegt het bevoegd gezag de bestuursorganen (o.a. provincie Groningen en waterschap Hunze en Aa's) die in het kader van de Wro procedure bij de voorbereiding van het plan betrokken moeten worden, over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER.

In het kader van het bestemmingsplan wordt gelijktijdig een inwonersoverleg georganiseerd. Op het inwonersoverleg worden belangstellenden geïnformeerd over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De reacties op de Notitie worden verwerkt in het planMER.

In de Nota reacties en commentaar die als bijlage verschijnt bij het ontwerp bestemmingsplan geeft de gemeente aan, op welke wijze in het milieurapport is omgegaan met de reacties op de notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal zal tijdens de planmer-procedure een adviesaanvraag indienen bij de Commissie voor de Milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.). Advisering door de Commissie m.e.r. is een verplicht onderdeel van de planmer-procedure wanneer de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet van toepassing is. Deze adviesaanvraag kan gelijktijdig met de verplichte adviesaanvraag vanwege de projectmer EHS Westerwolde worden ingediend.

Besluit B&W over Reikwijdte en Detailniveau

Na de raadpleging stelt het college van B&W de notitie Reikwijdte en Detailniveau vast.

Opstellen PlanMER/projectMER

Voor de EHS Westerwolde wordt zowel een planMER als een projectMER opgesteld conform de eisen van de Wet Milieubeheer. Beide onderdelen worden in de rapportage samengevoegd tot één integraal milieurapport (MER).

Ter inzage legging

Het planMER/projectMER zal in het voorjaar van 2008 samen met de (voor)ontwerp bestemmingsplannen ter inzage worden gelegd. In de ontwerpbestemmingsplannen wordt voorzien in een motivering van de wijze waarop bij de keuzes die in de plannen zijn gemaakt rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen voor het milieu.

Vaststelling bestemmingsplan en milieurapport

Vaststelling van het definitieve bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal en het planMER/projectMER door de colleges van B&W is voorzien begin 2008.

5.3 Betrokken partijen

Initiatiefnemer

Het College van B&W van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal is initiatiefnemer voor het bestemmingsplan in het kader van de Wro. IN het kader van coördinatie en stroomlijning heeft de provincie Groningen het verzoek gedaan op te mogen treden als penvoerder voor deze gemeenten. Dit mandaat is door de betrokken Colleges van B&W verstrekt aan de provincie. Dit betekent dat de provincie Groningen voor de betrokken gemeenten ook optreedt als initiatiefnemer voor de planMER. De gemeenten stellen de Notitie R&D en het planMER op.

Initiatiefnemer

Gedeputeerde Staten Groningen als gedelegeerd initiatiefnemer voor het college van B&W van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal.

Provincie Groningen GS
Postbus 610
9700 AA Groningen

Bevoegd gezag

De gemeenteraden van de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal zijn belast met de besluitvorming over het bestemmingsplan. De gemeenteraden gebruiken de resultaten van het MER als basis voor hun besluit over ontwikkelingen in het buitengebied en de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied. De gemeenteraden zullen zich moeten uitspreken over de richtlijnen voor de inhoud van het MER en de aanvaarding van het MER.

Bevoegd gezag

Gemeenteraad van de Gemeente Vlagtwedde
Dorpsstraat 1
9551 AB Sellingeren

Bevoegd gezag

Gemeenteraad van de Gemeente Bellingwedde
Hoofdweg 2,
9698 AE Wedde

Bevoegd gezag

Gemeenteraad van de Gemeente Stadskanaal
Postbus 140
9500 AC Stadskanaal

Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.)

Vanwege de gecombineerde planmer- en projectmerprocedure zal hoewel niet wettelijk verplicht de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) advies gevraagd worden over de inhoud van het op te stellen MER. Na gereedkomen van het MER, zal de Commissie m.e.r. dit MER beoordelen en hierover wederom advies uitbrengen aan het bevoegd gezag.

Inspraak en richtlijnen

In een gecombineerde projectmer- en planmerprocedure is de procedure voor de projectmer leidend. De Notitie Reikwijdte en detailniveau zal gelijktijdig met het voorontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken na publicatie ter inzage liggen. Gedurende deze 6 weken kan iedereen inspreken om zijn of haar wensen ten aanzien van de inhoud van het MER kenbaar te maken. Op grond van deze inspraakreacties en het advies van de Cie-m.e.r. en andere adviseurs stelt het bevoegd gezag de richtlijnen voor de inhoud van het MER vast. De mogelijkheid bestaat dat via inspraak en advies in de richtlijnen gevraagd wordt om in het MER aanvullende alternatieven mee te nemen. Het bevoegd gezag kan dit overnemen. Willen deze alternatieven echter ook als echte alternatieven in termen van m.e.r. kunnen worden beschouwd, dan moeten zij wel aansluiten bij de door de initiatiefnemers geformuleerde doelstelling die onderliggend is aan de functiewijziging.

5.4 Samenwerking met andere partijen

Gedurende de planmer- en projectmer-procedure wordt intensief samengewerkt met de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal. Het waterschap Hunze en Aa's, de Dienst Landelijk gebied Groningen en verschillende afdelingen binnen de provincie Groningen. Zij vormen de projectgroep die gezamenlijk de MER opstelt.

6 LITERATUURLIJST

1. Bestemmingsplan Buitengebied 2007 gemeente Vlagtwedde.
2. Inrichtingsplan EHS Westerwolde Thema Natuur. Werkdocument versie 4. DLG 2001.
3. Uitvoeringsonderzoek EHS Westerwolde sturen op tijd, geld en DLG 2006.
4. Een Heldere stroom van Bargerveen tot Dollard, ontwikkelingsvisie stroomgebied Runde-Ruiten Aa. DLG, Waterschap Hunze en Aa's Haskoning. 2003.
5. Hydro-ecologisch onderzoek EHS Westerwolde, gebied ter Borg – de Gaast. Iwaco 2001.
6. POP2 Groningen.
7. Archeologische Verwachtingen in Westerwolde, een archeologische, bodemkundige en landschappelijke verkenning binnen de Ecologische Hoofdstructuur. 2001
8. Voorontwerp bestemmingsplan 'Landelijk Gebied', gemeente Stadskanaal

